

Dank'al Simo MILOJEVIĈ
kaj al Universala Esperanto-Asocio,
la libroj eldonitaj de Juan Régulo-Perez estas reaĉetebaj
Radioprelego de Claude kaj Andrée GACOND, SRI 1990-005-A-3, 1990.02.22

Cl.- Parolas Claude kaj Andrée GACOND nome de Svisa Radio Internacia.

A.- La pasintan jaron komencis reaperi sur la libro-merkato la libroj de la fama kolekto **Stafeto**. Tio estas tutcerte tre grava kultura evento, kaj ni esperas, ke se vi ricevas la organon Esperanto de UEA, en decembro 1989-a la artikolo *Por denove stafeti scion tra la movada mondo* de **Simo MILOJEVIĈ** kaptis vian atenton. Ĝin akompanas du fotoj, kiuj portretas **Juan RÉGULO-PÉREZ**.

Cl.- En sia artikolo **Simo MILOJEVIĈ** interese komparas la eldonagadojn de **Literatura Mondo** kaj de **RÉGULO**. Ni citu lin:

A.- "Literatura Mondo en Budapeŝto inter la du mondmilitoj estis teamo. Jes, tie estis la kolona kaj kolosa Kolomano. Sed estis ankaŭ Baghy, Szilágyi, Totsche kaj antaŭ ĉio Bleier. Régulo solecis tie en Kanariaj Insuloj, sen kiu ajn eĉ por neformala kafrinka konsulto. Literatura Mondo produktis 78, Régulo 93 volumojn. Konsternas la internacieco de la aŭtoraro de Régulo: ĉio de Islando ĝis Argentino, de Madrido ĝis Tokio. Kuraĝo de Régulo imponas: li faris la tuton de sia giganta laboro sub la premo de la frankista diktaturo en Hispanio, spite la malvarman militon, kiu frostigis la rilatojn kun Orienta Eŭropo, de kie venis pluraj liaj volumoj.

Cl.- Simo MILOJEVIĈ daŭrigas meditive: "Se la **Kvaropo** ne estus trovinta eldoniston en 1952, ĉu **Auld** entute ekzistus en nia kulturo? Ĉu la eldono de **Kvaropo** ne estis sprono al **La infana raso**? Ĉu pri tio pensis ankaŭ Auld en 1985, kiam li en Aŭgsburgo vekigis frumatene por ame akompani sian eldoniston al la stacidomo kaj helpi, ke 70 jaroj de Régulo trovu sian trajnon kaj eniru ĝin? Se **Kontralte** ne estus trovinta eldoniston en 1955, mankus eble al ni la postaj libroj de **Boulton**. Kio pri **Rossetti**? **Mattos**? **De Kock**? **Ragnarsson**? **Francis**? **Conterno**? **Urbanová**? **Ribillard**? **Thoersen**? **Miyamoto**? **Waringhien** ne estus sen Régulo tio kio li estas, ĉar oni ne verkas kvin ampleksajn esearojn, dum la unua serĉas eldonejon. Eĉ se ĉi tiuj demandoj sonas troige kaj simplisme, ili ja estas demandoj starigindaj.

A.- "Se ni rigardas, kiu nun estas kiu en la Esperanta beletro, kaj konstatas, kiujn el tiuj nomoj Régulo kuraĝis lanĉi, ni venas al konkludoj, kiuj igas nin profunde riverenci antaŭ liaj kuraĝo kaj klarvido. Krome, multaj el la Stafeto-libroj jen tute pioniras sur novaj kampoj, jen mejloŝtonas sur sia tereno, ekzemple : **Esperanta antologio**, **Lingvo kaj vivo**, **Proverbaro**, **33 rakontoj**, **Kiel akvo de 1' rivero**, **Vitrato**, **Zamenhof**, **Vivo kaj opinioj de M'Saud**, **Maŝinmondo**, **La vivo de la plantoj**, **Planlingvaj problemoj**, ktp.

Cl.- Simo MILOJEVIĈ prave priskribas la kazon de la subita silentado de Régulo. Ni ree citu lin: "La eldonista vervo de Régulo floris kaj fruktis ĝis la fruaj sepdekaj jaroj. Ĝis tiam regule venis novaj titoloj. Ankaŭ la mendoj de librovendistoj plenumiĝis akurate. Tiam subite haltis ĉio. Aliaj provis klarigi tiun halton per la sociaj ŝanĝoj en Kanarioj, kien tiutempe direktiĝis turistaj homamasoj kaj la loka laborforto submetiĝis al tiu invado. Mi volas aldoni alian eventualan kialon: la movadaj problemoj en Hamburgo 1974-a. Mi renkontis Régulon tie. Mi notis kun kia korŝiro li spertis la eventojn tie. Ankaŭ nun, 15 jarojn poste, mi ne konas alian

movadan personecon, kiu sentis sin tiel krucumita inter la du partiojn. Li bezonis tutan jardekon por resaniĝi de tiu ŝoko. Tion bele ilustris lia elektiĝo kiel Honora Membro de UEA en 1984: kiam Régulo iris al la mikrofono tie en Vankuvero, por diri kelkajn dankajn vortojn, li eklploris - simple kaj tiel home.

A.- Intertempe, ĉiam fariĝis pli klare, ke Régulo neniam plu retrovos fortojn: ne nur por daŭrigi la agadon de sia eldonejo, sed ankaŭ ne por simple savi la jam faritan laboron, por inventarii la pretajn volumojn, por gvidi la finfaron kaj bindigon de la aliaj. Ni, diras Simo Milojeviĉ, komencis trakti la eblecon, ke UEA transprenu la tuton. Ni provis trovi helpon de lokaj esperantistoj, sed ankaŭ tio ne funkciis. Neniam vidinte la staton de la materialo en Kanarioj, mi ne sciis detale pri la amplekso de la laboro, kiu tie atendis.... La materialo okupis la tutan vastan teretaĝon de la granda domo de Régulo. Temis pri areo de eble 150 kvadrataj metroj. Ĉie tra tiu vasta staplejo kuŝis stakoj da konataj Stafeto-titoloj: montoj da presfolioj, skatoloj kun pretaj librokovriloj, libroj jam kunkudritaj, aliaj nur falditaj... Rimarkeblis, ke la laboroj haltis tie antaŭ dudeko da jaroj. Régulo promenis tie kun espero pri helpo savi lian vivoverkon.

Cl.- Ni faris tian decidon en la unuaj tagoj de februaro 1988. Nur tie surloke mi komprenis, diras Simo Milojeviĉ, la tutan grandiozecon de la laboro, kiun Régulo faris por Esperanto. Ni entreprenis ordigon, pakadon kaj konteneran sendon al Roterdamo de entute 25 kubaj metroj da libro-materialo.

A.- Nun, dank' al tiu savlaboro reaperis sur la libromerkato pli ol 70 titoloj el la Stafeto-libroj. 323 000 ekzempleroj de tiuj reaperintaj libroj proponas sin al aĉetemuloj. Grandioza evento, kiu donos al la esperantistaro la eblon rekonatiĝi kun epokfara periodo de la esperanto-literaturo.

Cl.- Vi aŭdis elsendon de Svisa Radio Internacia. Claude kaj Andrée GACOND diras al vi: Ĝis reaŭdo!